

→ El moment econòmic de les Illes Balears

desembre 2009

TAXES DE VARIACIÓ DEL VAB A PREUS CONSTANTS (%)

	2008				2009		
	I	II	III	IV	I	II	III
	e	e	e	e	a	a	p
Balears	2,1	1,5	1,0	0,2	-1,5	-2,9	-3,4
Mallorca	2,2	1,6	1,1	0,3	-1,4	-2,9	-3,4
Menorca	1,0	0,4	0,2	-0,1	-1,9	-3,4	-3,7
Pitiüses	2,5	1,8	1,2	0,4	-1,3	-2,4	-2,8

a: avanç e: estimació p: previsió
Font: Direcció General d'Economia

En l'entorn **internacional**, destaca l'estabilització de la crisi i una lleugera recuperació de les principals economies del món. Als **Estats Units** millora el creixement del PIB al tercer trimestre i se situa en el 2,8% després d'un període de recessió iniciat el 2007. Molts d'indicadors, com ara el consum intern (+2,9%), els beneficis corporatius (+13,4%) o la construcció d'habitatges (+19,5%) avancen senyals de recuperació com a conseqüència dels estímuls econòmics. Tanmateix, en contraposició, el deute públic assoleix el 83% del PIB (12,03 bilions de \$), el mercat laboral continua destruint llocs de feina i l'atur suposa el 10,0% de la població activa. El **Japó** té problemes afegits de competitivitat a causa de la fortíssima apreciació del ien i el descens de més del 40% de la inversió de capital al tercer trimestre.

A la **Unió Europea** entra en vigor el Tractat de Lisboa, que modifica substancialment el funcionament de les institucions europees. D'altra banda, el PIB al tercer trimestre arriba fins al +0,3% intertrimestral, si bé, respecte de l'any anterior, cedeix un -4,3% i la taxa d'atur s'estabilitza en el 9,8%. Pel que fa a les economies dels dos principals mercats emissors, **Alemanya** creix per segon trimestre consecutiu (+0,7%), mentre que el **Regne Unit** s'estanca en nivells propers a zero (-0,3%). Cap dels dos països no abandonen els nombres negatius en termes interanuals (-4,8% i -5,1%, respectivament).

El PIB d'**Espanya** té un comportament semblant a l'entorn europeu al tercer trimestre i decreix un -0,3% (-4,0% interanual). Els plans d'inversió local i la temporada turística no donen continuïtat

als llocs de feina creats i al mes de novembre tots els sectors obtenen increments de l'atur registrat respecte de l'octubre, amb una incidència especial al sector de serveis (+1,7%) i a l'agricultura (+2,6%).

Les Illes Balears presenten una davallada de més de tres punts en el creixement al tercer trimestre de 2009. Menorca és l'illa on el retrocés és més intens, mentre que l'arxipèlag pitiüís mostra més fortalesa davant la crisi.

L'índex de producció **industrial** (IPI) del mes d'octubre de 2009 per a les Illes Balears varia un -21,7%, mentre que per al conjunt nacional baixa un -12,9%. Pel que fa a l'energia elèctrica demandada, la taxa de variació interanual és del -5,4%. Els ocupats del mes d'octubre en el sector secundari ascendeixen a 28.851, desagregats en 23.163 assalariats i 5.688 autònoms, la qual cosa suposa una reducció de l'ocupació del -1,0% respecte del mes anterior.

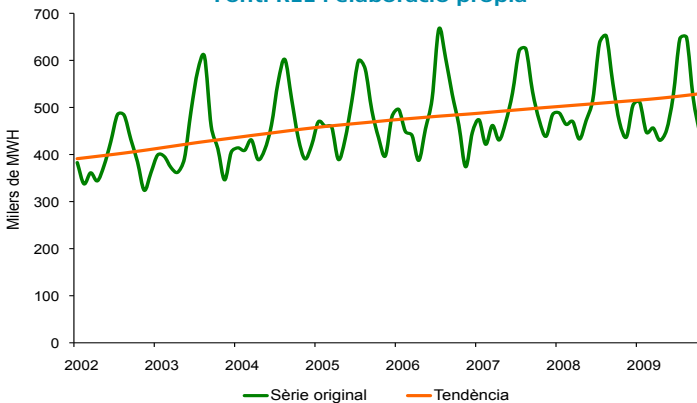
En el sector de la **construcció** persisteixen les taxes negatives en la majoria d'indicadors,

si bé les caigudes se suavitzen. La variació interanual del VAB corresponent al tercer trimestre de 2009 és de -9,6%, el retrocés més intens de tots els sectors. En el primer quadrimestre de 2009, el consum aparent de ciment es redueix a gairebé la meitat del de 2008. L'ajustament de la construcció s'ha produït en quantitats en lloc de fer-ho en preus. D'una banda, es redueix de manera significativa el nombre d'habitatges visats (-56,3% fins a l'octubre) i la seva compravenda (-45,9% fins al mes de setembre, segons dades publicades per l'INE), mentre que d'altra banda, l'ajustament de preus és d'un -9,5% en el tercer trimestre, de conformitat amb les publicacions del Ministeri de l'Habitatge.

En el mes d'octubre el **sector turístic** a les Illes Balears registra 4,1 milions de pernотacions en establiments hotelers. En relació amb el mateix mes de l'any anterior, Mallorca mostra un descens de -4,5%. En canvi, Menorca i les Pitiüses augmenten el nombre de pernотacions (17,2% i 1,5%, respectivament). Pel que fa a les dades acumulades fins al mes d'octubre, les

ENERGIA ELÈCTRICA MENSUAL DEMANDADA A LES ILLES BALEARS

Font: REE i elaboració pròpia

variacions interanuals són negatives a totes les illes, especialment a les Pitiüses (-11,8%). A més, el nombre de viatgers en establiments hotelers també davalla en termes interanuals (un -2,4% a l'octubre), tot i que l'estada mitjana es manté a l'octubre. L'índex de preus i ingressos a les Illes Balears es redueix més de sis punts percentuals respecte de 2008. El nombre de pernoctacions en apartaments turístics mostra un descens més important que als hotels i de gener a octubre assoleix una caiguda de -15,0%. L'enquesta de despesa turística (EGATUR) indica que Catalunya i les Illes Balears són les comunitats autònomes principals receptores de la despesa dels turistes internacionals fins el mes d'octubre. Segons aquesta enquesta, la despesa mitjana per persona fins a l'octubre és de 971€ un 2,6% més que l'any anterior.

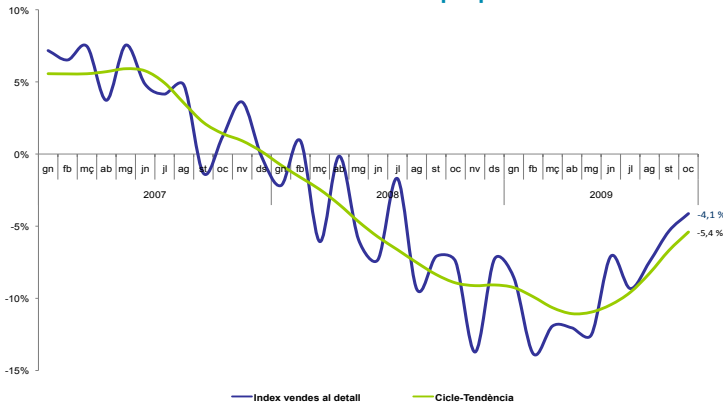
El nombre de **passatgers** que arribaren a les Illes Balears per via aèria en el mes d'octubre és d'1,1 milions de persones, una xifra un 4,8% inferior a la del mateix mes de 2008. El nombre de passatgers alemanys i britànics continua amb unes variacions interanuals

negatives (-5,6% i -14,1%, respectivament), mentre que durant aquest mes cal destacar l'augment del 64,6% dels passatgers italians i del 3,2% dels nacionals. Per illes, tant Mallorca com Menorca continuen amb taxes interanuals negatives, mentre que Eivissa registra una lleugera millora respecte de l'any anterior. Pel que fa al transport marítim, el nombre de passatgers arribats en línia regular mostra una evolució positiva amb un increment del 3,1% en el mes d'octubre, mentre que el nombre de passatgers de creuers acumula fins a l'octubre un total d'1.172.485 persones, molt semblant a la suma de l'any anterior. Quant al tràfic de mercaderies per via marítima, la variació interanual del mes d'octubre registra una davallada del 6,8% de les tones arribades i posa de manifest la disminució de l'activitat econòmica actual.

L'activitat del **comerç** a les Illes Balears comença a mostrar símptomes de recuperació, tal com indica el gràfic de l'índex de vendes al detall. La variació interanual d'aquest índex passa d'un -5,3% al setembre a un

VARIACIÓ ANUAL DE L'ÍNDEX DE VENDES AL DETALL DE LES ILLES BALEARS

Font: INE i elaboració pròpia

COMPARATIU INDICADORS ECONÒMICS

	Comunitat d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	Període	Fa 1 any	Darrera	% Var	
Inflació (IPC)	Oct	3,6%	-0,7%	-	Oct	3,6%	-0,6%	-	INE
Taxa d'activitat	3Trim	60,0%	59,8%	-	3Trim	67,0%	68,1%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Nov	18.721,4	17.847,7	-4,7%	Nov	408,4	383,8	-6,0%	MTIN-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Oct	2.059,5	1.892,3	-8,1%	Oct	86,3	76,4	-11,6%	MTIN-TGSS
Taxa d'atur registrat	Nov*	13,8%	17,8%	-	Nov*	14,7%	19,0%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3Trim	-0,1%	-0,6%	-	08 // 09	0,8%	-0,5%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS sector agrari (m.)	Oct	1.212,9	1.205,6	No comp.	Oct	8,2	6,3	No comp.	MTIN-SOIB
Gasoli B (vendes kilolitres)	-	-	-	-	Oct	8.348,1	7.453,7	-10,7%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3Trim	-2,2%	-14,5%	-	3Trim	0,3%	-3,8%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Oct	2.585,1	2.356,3	No comp.	Oct	29,4	28,9	No comp.	MTIN-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Oct	20.912	20.308	-2,9%	Oct	468,0	442,6	-5,4%	REE
Índex de producció industrial (%)	Oct	-12,2%	-12,9%	-	Oct	-17,1%	-21,7%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3Trim	-1,5%	-6,6%	-	3Trim	-1,8%	-9,6%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Oct	2.016,7	1.723,8	No comp.	Oct	57,2	49,7	No comp.	MTIN-OTIB
Habitatges visats acumulat	Set	211.441	84.578	-60,0%	Oct	4.869	2.128	-56,3%	CSCAE
Consum ciment acumulat (m. de Tm)	Abr	14.114,8	8.339,7	-40,9%	Abr	357,3	183,8	-48,6%	OFICEMEN
Serveis									
VAB, creixement	3Trim	1,8%	-1,3%	-	3Trim	1,4%	-2,6%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Oct	12.891,6	12.491,6	No comp.	Oct	322,1	321,9	No comp.	MTIN-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Oct	-6,9%	-3,9%	-	Oct	-7,5%	-10,3%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Oct	8.211,9	8.004,0	-2,5%	Oct	1.167,7	1.112,2	-4,8%	AENA
Passatgers via marítima (m.)	-	-	-	-	Oct	211,5	218,0	3,1%	Ports de Balears

No comp. No comparable per la nova classificació d'activitats econòmiques CNAE-09.

-4,1% a l'octubre, i en els darrers mesos de l'any tot assenyalava una lleugera millora de l'indicador. Quant al marc normatiu, esmentar que l'1 de desembre s'aprova la Llei de comerç, amb la qual se suspèn la moratòria de grans superfícies i s'adopta la Directiva europea de serveis. Una de les principals novetats d'aquesta Llei és la nova definició de gran establiment comercial adaptada a les característiques del territori.

L'atur registrat a les Illes Balears el mes de novembre és de 89.952 persones (una taxa d'atur del 19,0%), la qual cosa suposa un augment d'un 10,1% respecte del mes anterior i una pujada d'un 28,2% en termes interanuals. La contractació baixa en termes interanuals, amb més incidència en la contractació indefinida (-19,6%) respecte de la temporal (-0,3%). Els expedients de regulació de l'ocupació (ERO) continuen en màxims històrics i al mes de novembre s'arriba a 130 sol·licituds.

La taxa de variació interanual de l'índex de **preus** de consum de l'octubre per a les Illes Balears va ser de -0,6% i la inflació subjacent es va mantenir al nivell del mes de setembre (0,0%). Els principals components amb les taxes anuals més altes són begudes alcohòliques i tabac (11,8%), habitatge (1,6%) i parament de la llar (1,6%). D'altra banda, les taxes més baixes s'observen a transport (-4,3%) i aliments i begudes no alcohòliques (-2,5%). La inflació per a aquest mateix mes a Espanya és de -0,7%, i la de la zona euro, de -0,1%. Així mateix, la variació anual estimada de l'índex harmonitzat de preus de consum (IHPC) d'Espanya per al mes de novembre és de 0,4%, la qual cosa, si es confirma, suposaria un increment d'un punt en la taxa anual. Per a la zona euro, en el mes de novembre es preveu un 0,6% de variació interanual de la inflació.

Data de tancament: 8 de desembre de 2009
<http://dgeconomia.caib.es/moment>

